آموزش و پرورش در ترکیه

به موجب قانون، سیستم آموزش ملي ترکیه شامل دو قسمت اساسي به نام آموزش رسمي و آموزش غیررسمي است.

آموزش رسمي

آموزش رسمي به معناي سيستم مدرسهاي است. سيستم مدرسهاي آموزش ملي تركيه شامل چهار سطح زير است:

- ۱۔ آموزش پیش دہستانی
  - ۲ـ آموزش ابتدایي
  - ۳۔ آموزش متوسطہ
    - ٤۔ آموزش عالي

آموزش غير رسمي

آموزش غير رسمي، سيستم آموزش و پرورشي را پوشش ميدهد كه موقعيتهاي شغلي براي شهرونداني فراهم ميكند كه هيچگاه آموزش رسمي نداشتهاند يا دريكي ازسطوح ازآموزش رسمي هستند يا آموزش رسمي را رها كرده اند.به طور كلي ميتوان ساختار نظام آموزشي كشور تركيه را در قالب زير خلاصه كرد:

<u>آموزش پایه</u>

طول برنامه هشت سال و سطح سن از شش تا ۱۶ سال است.

أموزش متوسطه

طول برنامه چهارسال و سطح سن از۱۶ تا ۱۸ سال است.

متوسطه عمومي

طول برنامه سه سال و سطح سن ۱۶تا ۱۷سال است.

متوسطه فني

طول برنامه چهارسال و سطح سن از چهارده تا هجده سالگي است.

متوسطه حرفهای

طول برنامه سـه سـاله و سطح سـن از چهارده تا هفده سـالگـي اسـت.

نهادهاي آموزشي

در مقطع پیش دبستانی نه هزار مربی و معلم در پنج هزار باب مرکز پیش دبستانی به تربیت ۱۵۰ هزار دانش آموز مشغول هستند. اما در مقاطع دبستان تا پایان دبیرستان تا سال ۱۹۹۷میلادی یعنی پیش از تغییر نظام آموزشي ترکیه وضع بدین صورت بوده است که هفت میلیون دانش آموز ابتدایي در بیش از ۵۰ هزار دبستان، سه میلیون دانش آموز راهنمایي در نه هزار مدرسه و دو میلیون دانش آموز متوسطه در ۵ هزار دبیرستان به تحصیل مشغول بودهاند. همچنین در یکهزار باب مدرسه فني و حرفهاي دورة راهنمایي حدود ۵۰۰ هزار دانش آموز و در بیش از ۲۵۰۰ باب، مدرسه فني و حرفهاي دورة متوسطه حدود یك میلیون دانش آموز به تحصیل اشتغال داشتهاند.

بنا بر آمار مندرج در مطبوعات ترکیه هر سال ۱/۵ میلیون نفر به جمع دانش آموزان این کشور افزوده میشود، بطوریکه باید برای این عده۱۲ هزار و ۲۵۰ باب مدرسه جدید آماده شود، از اینرو به علت افزایش جمعیت و نبودن مدرسه، مسئولان ناچار شدهاند در ۱۰ هزار و ۳۳۳ مدرسه سیستم آموزش دو نوبتی را به اجرا درآورند.

نهادهاي آموزش مذهبي

آموزش مذهبي در تركيه در سه رده دانشكده الهيات، مدارس قرآني و مدارس مربوط به آموزش طلاب و وعاظ (مدارس امام خطيب) ارائه ميشود.

تمامي این مدارس از دهه ۵۰ به بعد گسترش یافتهاند. حقوق و مزایای مدرسان با دولت و تأمین سایر هزینهها با خودمدارس است. مدارس امام خطیب نیز تا پیش از اجباری شدن آموزش ابتدایی شامل بیش از ۱۰۰ باب مدرسه آموزش دینی دوره راهنمایی با ۳۰۰ هزار دانشآموز و بیش از ٤٠٠ مدرسه آموزش دینی دوره متوسطه با ۲۰۰ هزار دانشآموز بودهاند. در این مدارس علاوه بر دروس مدارس عمومی، دروس عربی، قرآن، مسائل و احکام مذهبی تدریس میشود.

آموزش پیشدانشگاهی

ازجمله مقاطع تحصیلي تشکیل دهنده ساختار آموزش پیش دانشگاهي ميتوان به اموزش پیش دبستاني، آموزش ابتدايي، آموزش متوسطه عمومي، آموزش فني وحرفهاي، مؤسسات آموزش استثنايي و مؤسسات آموزش خصوصي اشاره کرد. تحصیلات ابتدايي (Ilk Ogretim) در ترکیه از هفت سالگي آغاز ميشود و به مدت هشت سال ادامه دارد. سپس تحصیلات دبیرستان (Lise) شروع ميشود. مجموع دوره تحصیلات ابتدايي و دبیرستاني در ترکیه ۱۱ تا ۱۲سال است.

دوره دبيرستان شامل رشتههاي علوم انساني رياضي، فيزيك و علوم تجربي است. بعد از پايان دوره ابتدايي ميتوان دوره تحصيلات دبيرستاني را در رشتههاي علوم ديني و هنرستانهاي صنعتي نيز ادامه داد كه طول تحصيلات براي اين رشتهها معمولا ۱۲ سال است. در پايان دوره دبيرستان به دانش آموزان مدرك ديپلم (Lise Diplom) اعطاء ميشود.

آموزش غیررسمي ارتباطي به نظام آموزشي ندارد. آموزش غیر رسمي شامل آموزش غیر رسمي عمومي، مدارس فني و حرفهاي غیر رسمي، مراکز تربیت کار آموز و مراکز آموزش فني بزرگسالان است. سیستم آموزش پیش دانشگاهی، افراد را به سوی کسب نظام فکری آزادانه از طریق آموزش پایه رهنمون میشود. هدف کلی نظام آموزشی فوق، ارتقاء سطح فکری جامعه ترکیه از طریق بالا بردن پیشرفتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با تأکید بر اصول ملی و جمهوری است. مقطع آموزش ابتدایی، از آنجا که به دانشآموزان نحوة خواندن و نوشتن و همچنین نظم و انضباط را آموزش میدهد، مهمترین مقطع آموزش پیش دانشگاهی محسوب میشود. سیاست آموزش پیش دانشگاهی درخصوص مقطع متوسطه زیاد موفق نبوده، زیرا درصد بالایی از دانش آموزان درامتحان ورودی دانشگاهها پذیرفته نمیشوند، درحالیکه دبیرستانها عمدتا برای آماده کردن دانشآموزان به چنین امتحانهایی کارکرد دارند. بدلیل آمادگی ناکافی، بسیاری از دانش آموزان مجبور هستند در کلاسهای ویژهٔ آمادگی آزمون دارند. بدلیل آمادگی ناکافی، بسیاری از زانجا که آزمون ورودی دانشگاهها تغییرناپذیر بوده و فقط سالی یکبار اجراء میشود، بسیاری از افرادی که مایل به تحصیل درمراکز آموزش عالی هستند، با مشکلات زیادی روبرو میشوند.

بنابراین، دانشگاههای خصوصی رایجتر و قابل دسترسیترند.آزمون ورودی این دانشگاهها تغییر پذیر برده و همچنین از برنامههای آموزشی وسیعتری برخوردارند. همچنین این کشور در مراکز فنی و آموزش بزرگسالان که حداقل آموزش ابتدایی را گذرانده اند، سرمایهگذاری میکند تا از این طریق به آنها برای یافتن مشاغل جدید کمك کند.از جمله برخی از برنامههای کاری رایج میتوان به کار با الوار، کفاشی، کار باکامپیوتر، حروفچینی و چاپ، تجارت، بنایی، کارهای برقی، الکترونیك، انتشار روزنامه، تعمیر ماشین آلات، تعمیرتأسیسات بهداشتی، تهویة هوا و نقشه کشی اشاره کرد.

آموزش پیش دبستانی جریان قانونمند و هدفداری از آموزش است که کودکان گروههای سنی صفر تاهفتادو دوماهگی را براساس خصوصیات و سطح پیشرفتشان با فراهم کردن محیطی سرشار از انگیزه پوشش میدهد. در این جریان پیشرفت فیزیکی، عقلانی، روحی و اجتماعی کودکان به بهترین وجه در مسیر ارزشهای فرهنگی جامعه هدایت میشود.مقطع پیش دبستانی، مرحلهای است که پیشرفت کودک بسیار سریع است.

آموزش فراهم شده در این دوران بر روند پیشرفت کودك در سالهاي آینده تأثیر بسیار دارد. تحقیقات درازمدت نشان میدهد که قسمت اعظم نگرشهای به دست آمده دوران کودکی، شخصیت، دیدگاهها، عادات، اعتقادات و سیستم ارزشی شخصی را در سالهای بزرگسالی وی شکل میدهد. کودك که در ارتباط شدید روحی در مرحلة بعد از تولد با اعضاء خانواده است، حدود سه سالگی برای بودن با دیگر همسالان و بازی با آنها احساس نیاز میکند.گروههای همسال محیطی را برای کودك فراهم میکنند که در آن خود را بشناسد.

کودك از طریق این محلهاي بازي ميآموزد که پذیرفته شود، با دیگران شریك شود، از حقوق خود دفاع کند و به دیگران احترام بگذارد. بنابراین کودك از دنیاي خود محور به مرحلة احساس اجتماعي گام ميگذارد. در ترکیه نیز این نوع از آموزش بعنوان یکي از شاخههاي الحاقي نظام آموزشي عمومي

مطرح است. بیشتر اینگونه مدارس بطور خصوصي اداره ميشوند. هرچند که برخي به دولت وابسته هستند. عمده این مدارس در شهرهاي بزرگ فعالیت داشته و نیازهاي مادران شاغل را بر طرف میکنند.

اهداف دراز مدت آموزشي

از جمله اهداف دراز مدت آموزش پیش دبستانی در راستای اصول اساسی آموزش ملی میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱ـ حصول اطمینان از پیشرفت فیزیکي، عقلاني و روحي کودکان و اطمینان از اینکه آنها عادتهاي مورد نیاز را کسب کردهاند.
  - ۲ـ ایجاد آمادگي در کودکان براي ورود به مقطع آموزش ابتدايي.
  - ٣ـ ايجاد محيطي امن براي كودكاني كه از خانوادههايي با شرايط نا مساعد آمدهاند.
    - ٤۔ حصول اطمینان از اینکه کودکان زبان ترکي را خوب صحبت ميکنند.

اهداف كوتاه مدت آموزشي

از جمله اهداف کوتاه مدت آموزش پیش دبستانی در راستای اصول اساسی آموزش ملی میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱ـ فراهم کردن محیطي مناسب در جهت پیشرفت کودکان و تقویت توانائيها و قابلیتهاي فیزیکي عقلاني، زباني، روحي و اجتماعي آنان.
- ۲ـ در نظر گرفتن گروههاي مختلف سني كودكان، علائق و نيازهايشان در راستاي امكانات موجود در
  مدرسه و محيط اطراف آن.
  - ۳ـ در نظر گرفتن امکانات موجود در محیط اطراف.
- ٤۔ پیشبردآموزش پیش دبستانی بهگونهای که ازکیفیتهای لازم برای ایجاد احساس عشق، احترام، مسئولیت و اتحاد در کودکان برخوردار باشد.
  - ٥- تأكيد بر تكلم مناسب كودكان به زبان تركي.
- ٦- ایجاد احساس وابستگي عاطفي به سرزمین مادري، ملت ترکیه، پرچم ترکیه، آتاتورك، عشق به خانواده و انسانها و حصول اطمینان از وفاداري آنان به ارزشهاي اخلاقي.
  - ۷- تأکید داشتن براینکه کودکان از طریق تجربه ارزشها را کسب کنند.
- ۸- برخورداري كودكان از حقوق مساوي، با درنظرگرفتن تفاوتهاي شخصي، نشان دادن علايق، عشق و احساس، بدون تبعيض و تنبيه نكردن آنان.
  - ۹- ایجاد و گسترش ارزشهاي اجتماعي– فرهنگي در کودکان.

- ۱۰- محدود نکردن کودکان در انجام فعالیتهای آموزشی تا شخصیت آنها خدشهدار نشود و داشتن رفتاری همراه با عشق و احساس.
- 1۱- اطمینان از اینکه کودکان درمورد موضوعات محیطی مانند تمیز و مرتب بودن محیط و ساختن محیطی سالم، آگاه و حساس باشند.
  - ۱۳- فراهم كردن آموزش از طريق همكاري كادر مدارس و اولياء.
    - ١٤- افزایش نرخ ثبت نامي مراکز آموزش پیش دبستاني.
- به طورکلي ميتوان گفت که هدف مقطع کمك به رشد صحيح جسمي، روحي، رواني، عاطفي و اجتماعي کودکان است. گذراندن مقطع آموزش پيش دېستاني در ترکيه اجباري نيست.

هدف از برنامة آموزشي مهدهاي كودك مراقبت و تغذية صحيح كودكان و رشد جسمي و روحي آنان است. هدف از برنامة آموزشي كودكستانها آموزش موضوعي نيست، ولي كودكان زبان تركي تمرين ميكنند، براي خواندن و نوشتن آماده ميشوند، آموزشهاي بهداشتي و محيط زيستي ميبينند و براي دوره بعد آموزشي مهيا ميشوند.

به عبارت دیگر میتوان گفت که هدف از کلاسهای پیش دبستانی تشویق و آماده سازی کودکان ردههای سنی پنج تا شش ساله برای ورود به دورة اجباری دبستان است.

پروژههاي آموزشي

از جمله مهمترین پروژههای آموزشی مراکز پیش دبستانی کشور ترکیه میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

پروژه آموزش و پیشرفت کودکان طي سالهاي اولیه کودکي این پروژه از طریق برنامه انتقالي در همکاري میان دولت ترکیه و سازمان یونیسف براي بهبود استاندارد زندگي کودکان و در جواب به اصل اولویت دهي به کودکان به اجرا در آمده است.

عمده تاکید این پروزه بر پاسخگویی به احتیاجات مربوط به رشد کودکان پیش دبستانی و شرکت مؤثر خانواده و جامعه و گسترش و تداوم آموزش پیش دبستانی است.

نوارهاي آموزشي ويدئويي(تصويري) براي اوليايي كه فرزندشان در گروه سني صفر تا هفت سالگي قرار دارند، تهيه و با هدف ترويج فعاليتهايي براي آموزش و پرورش كودكان سراسر جامعه از طريق كانالهاي عمومي تلويزيون در اختيار عموم است. نوارهاي فوق مطالب زير را پوشش ميدهند:

- ۔ خود آگاھی
- ـ مهارتهاي رواني- حركتي
  - ـ نگەداري از خود
  - ـ خصوصیات روحي
  - ـ مهارتهاي اجتماعي

- ۔ مهارتهاي زباني
- ـ حس زيبايي شناختي و خلاقيت
- ـ از جمله دستاوردهاي پروژه آموزش و پيشرفت كودكان طي سالهاي اوليه كودكي ميتوان به تأسيس مركز آموزش پيش دېستاني چند منظوره در سال ۱۹۹۵ در استانبول اشاره كرد.

این مرکز با حمایت مشاورهای هیأت علمی دانشکده آموزش پیش دبستانی در دانشگاه «مارمارا» به منظور گسترش خدمات آموزش پیش دبستانی و توسعه مدلهای اقتصادیتر در دستیابی کودکان و خانوادهها به امکانات آموزش پیش دبستانی تأسیس شد. این مرکز اهداف مشخص زیر را دنبال میکند:

- گسترش آموزش پیش دبستاني.
- افزایش کیفیت برنامههای آموزش پیش دبستانی.
- هدف گرفتن كودكاني با موقعيت اجتماعي اقتصادي نامساعد.
- فراهم کردن مراکز روزانه نگهداري از کودکان مادران کارمند و آموزش آنان.

در راستاي اين اهداف بررسي و ارزيابي احتياجات كودكان به وسيله بخش آموزش اوليه كودكان دانشـگاه مارمارا در ۸۷۵ خانه صورت گرفت، تا اسـاس كار پيريزي شود.

براین اساس یك مغازه اسباب بازي ساخته شد تا اسباب بازيهاي ارزان قیمت از مواد اضافي بسازد. یك اتوبوس و میني بوس اهدایي به مركز تغییر صورت یافت تا بهعنوان كلاسهاي پیش دبستاني متحرك از آن استفاده شود تا این خدمات را براي بچههایي كه نميتوانند آموزش كلاسیك داشته باشند، فراهم كند.

هدف اصلي تشكيل چنين مراكزي، آموزش كودكان در مؤسسات آموزش پيش دبستاني و بالا بردن ميزان ثبت نام و حصول اطمينان از اينكه كودكان گروههاي سني پنج تا شش سال كه ازخدمات آموزش پيش دبستاني بهره مند نبوده و در موقعيت خانوادگي نا مساعد زندگي ميكنند بتوانند بهصورت رايگان از خدمات آموزش پيش دبستاني در نزديكترين محل به زندگي خود استفاده كنند.

پروژه تحقیق، توسعه و تهیه برنامههاي تلویزیوني (Tomurcuklar)

۱۳ برنامه آموزش تلویزیونی با عنوان (Tomurcuklar) از طریق همکاری مدیر کل آموزش پیش دبستانی و مدیر کل رادیو وتلویزیون ترکیه به منظور کمك به پیشرفت زبانی کودکان در گروه سنی پیش دبستانی تهیه شد تا استفاده بهتر از زبان ترکی را ترغیب و آگاهی ملی پرستی را در قالب اصول و اصطلاحات آتاتورك فراهم کند. این برنامه از اکتبر سال۱۹۸۸ از طریق کانالهای عمومی تلویزیون ترکیه پخش میشود.این پروژه درحقیقت خدمات آموزش پیش دبستانی از راه دور را برای کودکان و خانوادهایی که به مراکز آموزش پیش دبستانی در منطقه خود دسترسی ندارند فراهم میکند.

پروژه آموزش و رشد و نمو کودك

مرکزپروژه تحقیقاتی آموزش پیش دبستانی چندمنظوره درسال۱۹۹۸، با پشتیبانی مشاورهای دانشکده پرورش کودك و اقتصاد خانواده با حمایت هیأت علمی دانشگاه «گازی» تحت پروژه آموزش و پرورش کودك در چارچوب برنامه هماهنگ سازمان یونیسف و MEBتأسیس شد. هدف این مرکز یافتن مدلهای جایگزین برای دستیابی سریعتر و اقتصادی تر به کودکان و خانواده ها بود.

در این پروژه موقعیت و میزان نیازها بررسی شده و از۱۸۵۰ خانواده که نماینده سه سطح مختلف اجتماعی اقتصادی بودند آمارگرفته شد تا نیازهای آموزشی کودکان و خانوادههایشان تعیین شود. درقالب پروزه فوق، ۲۵معلم کلاسهای پیش دبستانی متمرکز، درمدارس ابتدایی منطقه Kecionem در انکارا تحت نظارت هیأت علمی دانشکده پرورش کودك و اقتصاد خانواده دانشگاه آنکارا و از طریق سمینارهای آموزشی تحت آموزش قرار گرفتند. این فعالیت آموزشی همچنان ادامه دارد. بخش پرورش کودك و اقتصاد خانواده دانشگاه آنکارا، سمینارهایی در مورد اسباب بازی و تولید وسایل بازی در مدارس ابتدایی آنکارا در منطقه Kecionem اجرا کرد. این معلمان داوطلب شدند که در غنی کردن محیط خانه برای کودکان پیش دبستانی و فراهم کردن راهنمایی مربوطه برای مربیان مراکز پیش دبستانی و مادران محله کمك کنند. درنتیجه این سمینار معلمان فنی با مربیان مراکز پیش دبستانی در مدرسههایشان برای تولید و ساختن اسباب بازی بوسیله مواد زائد همکاری میکنند تا کمکی اقتصادی برای خانوادههایی با فرزندان پیش دبستانی را فراهم کند.

پروژه افزایش حساسیت نسبت به مسئله اشتغال کودکان

دوپروژه جداگانه از طریق همکاری وزارت ILO و تحت نظر IPEC صورت پذیرفته است که هدف از انجام آن، افزایش حساسیت معلمان و کادر اداری مراکز آموزش حرفهای نسبت به مساله اشتغال کودکان است. پروژه نخست در قالب همکاری میانILO و مدیر کل آموزش غیر رسمی و حرفهای وزارت کار در زمینه بهبود شرایط کاری کودکان طی سال ۱۹۹۵، شروع شد. تحت قرارداد همکاری امضاء شده با ILO در ۲۲ مه ۱۹۹۹ سمینارهایی در مورد مسئله کار کودکان برگزار شد که شامل ۲۲ تعلیم دهنده فنی در مراکز آموزش حرفهای استانبول شد. همچنین تحقیقاتی با شرکت تعلیم دهندگان فوق صورت گرفت. گزارش تحقیق به شکل کتاب در آمده و در اختیار طرفین قرار داد قرار گرفت.

در جریان پروژه دوم با توجه به نتایج مثبت به دست آمده از همکاری در پروژه اول، قرار داد جدید همکاری میانILO و مدیر کل آموزش غیر رسمی و حرفهای وزارت کار در آپریل۱۹۹۹ به امضاء رسید. همکاری تحت قرارداد جدید آگاهی از حقوق کودکان را بالا خواهد برد. فعالیتهای پروژه شامل آموزش و فعالیتهای اجتماعی با هدف افزایش حساسیت استخدام کنندگان و سر کارگران در مورد مسأله حمایت از حقوق کودکان است.

طرح آموزش مادر ـ کودك

هدف از این برنامه حمایت از پیشرفت و رشد ونمو کودکان از طریق حمایت از مادران است.

این طرح با استفاده از کلاسهایی که در مراکز آموزش عمومی مدیریت کل برای آموزش غیر رسمی و حرفهای به اجرا گذارده میشود تا به مادران کمك کند در آموزش و پرورش کودکانشان موفقتر و کارآمدتر شده و مشکلات را آسانتر حل کنند.

هدف اصلي این برنامه، کمك به پیشرفت خانوادهها و بچههایي است که به آموزش پیش دبستاني دسترسي ندارند و به دلیل شرایط اجتماعي و اقتصادیشان در خطر هستند.

طرح كارآموزي مادران

هدف طرح فوق تربیت مربیان حرفهای است که پرورش فیزیکی، عقلی، روحی و اجتماعی کودکان را میفهمند و قادرند در مراقبت و آموزش کودکان با توانایی عمل کنند تا خدمات نگهداری از کودکان را در خانههای آنها برای مادران کارمند فراهم کنند.

توسعه آموزشي

بنا بر افزایش اهمیت آموزش پیش دبستانی درکشور ترکیه، اقدامات زیر برای رشد و توسعه مراکز آموزش پیش دبستانی مد نظر قرار گرفته است:

- گشودن كلاسهاي مهد كودك در مدرسههاي كنوني و استفاده از ظرفيتهاي فيزيكي آنان.
  - ایجاد تغییرات لازم در پروژههاي معماري مدارس در دست تأسیس.
  - ایجاد ساختمانهای لازم در طبقه همکف برای آموزش پیش دبستاني.
- فراهم كردن پروژههاي آموزشي براي آموزش كودكاني كه آموزش پيش دبستاني نداشتهاند.
  - گسترش آموزش و پیشرفت کودکان نوپا از طریق تهیه برنامههای آموزشی تلویزیونی.
- شكل دهي به مراكز تحقيقاتي آموزشي چند منظوره پيش دبستاني براي طرح و اجراي مدلهاي جايگزين به روشهاي اقتصاديتر براي دسترسي كودكان وخانوادههاي مناطق مهاجر نشين و دور افتاده به چنين امكاناتي.
  - تهیه و طراحي برنامههاي پيشرفت و توسعه آموزشي (رشد ونمو، آموزش و نگهداري).
    - تكميل قوانين مربوط به رشد نمو، نگهداري و آموزش كودكان در اوان كودكي.

آموزش ابتدايي

ساختار آموزشي

مقطع آموزش ابتدایي شامل کودکان گروه سني بین شش تا چهارده ساله ميشود. در مدارس دولتي رایگان این آموزش براي کودکان دختر و پسر اجباري است. مدارس ابتدایي مؤسسات آموزشي ملي هستند که توسط دولت براي تعليم و تربيت پسران و دختران از طريق دوره آموزش اجباري پنج ساله ايجاد شدهاند. طول مدت آموزش در اين مدارس هشت سال است. آموزش ابتدايي براي تمامي شهروندان بدون در نظر گرفتن جنسيت آنها اجباري است و بهصورت رايگان در مدارس دولتي ارائه ميشود.

مؤسسات آموزشي ابتدايي شامل مدارس آموزش ابتدايي، كلاسهاي آموزشي و جبراني و هم پخنين مدارس و كلاسهايي است كه براي كودكان با نياز به آموزش خاص (كودكان استثنايي) تأسيس مىشود.

اهداف دراز مدت آموزشي

از جمله مهمترین اهداف دراز مدت آموزش ابتدایی هماهنگ با اهداف دراز مدت و اصول اساسی آموزش ملی میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

۱ـ ایجاد دانشپایه، مهارتها، نگرشها و عادات لازم براي کودکان ترك به منظور تبدیل به شهرونداني خوب و پرورش آنان در راستاي اخلاقیات.

۲ـ آماده کردن کودکان ترك براي زندگي و آموزش در سطوح بالاتر و پرورش آنان در راستاي علائق و استعدادهایشان.

اهداف كوتاه مدت آموزشي

از جمله مهمترین اهداف کوتاه مدت آموزش ابتدایی هماهنگ با اهداف دراز مدت و اصول اساسی آموزش ملی میتوان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱ـ خلق محیط آموزشی تحقیقاتی، مولد و مؤثر که به دانش آموزان اجازه میدهد خواست ها و احساسات خود را بیان کنند، نقاط ضعف و قوت خود و خانواده شان را شناسایی واحساس مسئولیت خود را پرورش دهند.

۲ـ خلق محیطهاي آموزشـي و فوق برنامه که براي دانشآموزان ابزار لازم براي پیدا کردن دیدي وسیع و جامع نسـبت به دنیا را فراهم کند.

٣ـ تهيه برنامهها براي اينكه دانشآموزان را از تكنولوژيهاي اطلاعاتي و مسائل اجتماعي و فرهنگي مطلع كرده و آنان را افرادي چند بعدي و در حال پيشرفت دائمي در مسائل آكادميك و اجتماعي و انسانهايي با شعور بسازد.